

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพของเยาวชนซึ่งอยู่ในโรงเรียนมิใช่จะให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้สอบไล่ได้เท่านั้น โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัยของเยาวชน เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เยาวชนและประเทศชาติด้วย กิจกรรมตามหลักสูตรอย่างหนึ่ง คือ กิจกรรมชุมนุมรักษาดินแดนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งจัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งจุดหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมวิชาการ , 2532)

เด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษามีลักษณะของเด็กวัยรุ่น มีการจับกลุ่มเป็นหมู่พวก อยากรู้ อยากรลองของใหม่ ๆ ที่ไม่เคย บางคนอาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว บางคนอาจชอบเก็บตัว บางคนอาจชอบแสดงออก สภาพอารมณ์และจิตใจของเด็กวัยรุ่นไม่มั่นคง ไม่แน่นอน อ่อนไหวง่าย วัยนี้เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เพราะเด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก กิจกรรมนักเรียนระดับนี้จึงมีส่วนสำคัญอย่างมากที่จะช่วยเสริมพัฒนาการของเด็ก ให้เป็นไปตามแนวทางที่โรงเรียนและสังคมต้องการได้ (เอกชัย กี่สุขพันธ์ , 2528)

ธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น ต้องการแสดงออกซึ่งพลังกำลังทางด้านความคิดและร่างกาย หากทางโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน ก็จะก่อให้เกิดการแสดงออกในทางที่เสียหายต่าง ๆ ในสังคม เช่น การยกพวกตีกัน การมั่วสุมแหล่งอบายมุข หรือการหนีโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถยับยั้งมิให้เด็กประพฤติตนในทางเสียหายได้ (สุมิตร คุณานุกร , 2518)

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความจำเป็นในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร นอก
 เนื่องจากการเรียนวิชาการ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามโครง
 สร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)
 ต้องจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถาน
 ศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 (กรมวิชาการ , 2532) ซึ่งการ
 จัดหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร เป็นกิจกรรมตามหลักสูตรดังกล่าว ตามหลักสูตรการจัด
 กิจกรรมนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ , 2520) มีจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม
 นักเรียนดังนี้

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขต
 ของกฎหมาย
5. เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่า คำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์
 วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจให้รู้จักใช้เวลาว่างให้
 เป็นประโยชน์
9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคง
 ของชาติ

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการสนองนโยบายของชาติในด้าน
 เตรียมกำลังสำรอง (จำนง นวลพอง , 2533) นักศึกษาวิชาทหารผู้ซึ่งจะ
 เป็นกำลังสำรองในอนาคต ถือว่าเป็นกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติ และเป็นพลังอำนาจ
 ทางทหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคง และปลอดภัยของประเทศชาติ ดังนั้น
 ความพร้อมรบในการใช้กำลังสำรอง เพื่อการป้องกันประเทศในยามสงครามจึงมีความ

จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่กองทัพบกจะต้องจัดเตรียมและดำเนินการตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้พร้อมสามารถเรียกพล หรือระดมพลในยามสงครามได้ทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการทหารของกระทรวงกลาโหม และเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ กำลังสำรองเป็นกำลังที่กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ เตรียมไว้ใช้ในยามสงคราม หรือในยามที่ประเทศชาติอยู่ในภาวะคับขัน การที่จะใช้กำลังสำรองเพื่อป้องกันประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพ และประสิทธิภาพของกำลังสำรองเป็นประการสำคัญ การปลูกฝังอุดมการณ์ความมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบในการป้องกันประเทศ ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาทหาร ที่มาศึกษาวิชาทหารเพื่อเป็นกำลังสำรอง มีมากน้อยเพียงใดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาโดยเร็วที่สุด

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในฐานะที่เป็นประชาชนไทยตามหน้าที่ของชาวไทย ต้องปฏิบัติภาระกิจรับใช้ประเทศชาติทางด้านอาหารแด่หากโรงเรียนจัดกิจกรรมชุมนุมรักษาดินแดนขึ้น เมื่อนักเรียนได้ศึกษาวิชาทหารแล้ว จะได้ประโยชน์ในเรื่องสิทธิการลดวันรับราชการทหารกองประจำการ (ระเบียบกองทัพบก , 2530)

1. ผู้สำเร็จชั้นปีที่ 1 รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน แต่ถารองขอเข้ารับราชการกองประจำการ ได้สิทธิรับราชการเพียง 1 ปี
2. ผู้สำเร็จชั้นปีที่ 2 รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี แต่ถารองขอเข้ารับราชการกองประจำการ ได้สิทธิรับราชการเพียง 6 เดือน
3. ผู้สำเร็จชั้นปีที่ 3 ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ

การฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการรักษาดินแดน ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหารใน ส่วนกลาง ปีการศึกษา 2530 - 2533 (จำเนง นวลพ่อง , 2533) พบว่าปัจจุบันยังมีนักศึกษาวิชาทหารเป็นจำนวนมาก ยังไม่เข้าใจหรือให้ความสนใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของวินัยทหาร และปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี โดยเฉพาะการแสดงออกของทหารหรือนักศึกษาวิชาทหารที่มีวินัยในขั้นต้น คือการแสดงความเคารพ

การแต่งกายให้เรียบร้อยทำให้ภาพพจน์ของนักศึกษาวิชาทหารเป็นไปในทางลบ ทั้งในสายตาของทหารและบุคคลทั่วไป ซึ่งจะพบได้ง่ายในนอกหน่วยตามท้องถนน เช่น ไม่สวมหมวก เอาเสื้อออกนอกกางเกง ซากางเกงไม่เก็บในรองเท้า ถอดเสื้อพาดบ่า เข้าในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม บางครั้งมีการทะเลาะวิวาทบนท้องถนน ซึ่งภาพพจน์ต่าง ๆ เหล่านี้ถึงแม้ว่าพยายามแก้ไขอยู่แล้วก็ตามยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุดังนี้

1. นักศึกษาวิชาทหารมีเวลาในการฝึกน้อย
2. นักศึกษาวิชาทหารไม่มั่นใจในการถูกต้องของท่าทางแบบฝึกที่ตนเองปฏิบัติ
3. นักศึกษาวิชาทหารมีความเข้าใจน้อยมากในเรื่องวินัย
4. นักศึกษาวิชาทหารให้ความสำคัญในการฝึกวิชาทหารน้อยมาก มาฝึกวิชาทหารเพียงเพื่อสิทธิเท่านั้น ไม่สนใจระเบียบวินัยเมื่อหมดเวลาฝึกแล้ว
5. เจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลยไม่ให้ความสำคัญ และความจำเป็นในการกวาดล้างเรื่องระเบียบวินัยให้เป็นจริงในรูปธรรม

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาได้จัดกิจกรรมตามหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในการได้สิทธิทางการทหาร นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการเรียนวิชาทหาร ควรสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารเพื่อเรียนวิชาทหาร ซึ่งเป็นกิจกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและประเทศต่อไป จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้างในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ซึ่งปัญหาดังกล่าวยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยไว้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรที่จะทำการศึกษาสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร
โรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร
นักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
ในปีการศึกษา 2533 ผู้บริหารกิจการนักศึกษาวิชาทหาร และผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
สังกัดกรมการรักษาดินแดน
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 2.1 การเตรียมการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษา
วิชาทหาร ประกอบด้วย
 - 2.1.1 การกำหนดนโยบายในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตร
 - 2.1.2 การวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
 - 2.1.3 การเตรียมประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1.4 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
 - 2.1.5 การเตรียมการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร
 - 2.1.6 การเตรียมเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร
 - 2.1.7 การเตรียมจัดการเรียนการสอน
 - 2.1.8 การเตรียมจัดครูผู้เข้าสอน
 - 2.1.9 การเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร

- 2.1.10 การเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอน
- 2.1.11 การเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึก
- 2.1.12 การเตรียมบริการแนะแนว
- 2.1.13 การเตรียมการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร
- 2.1.14 การเตรียมการประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

2.2 การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

ประกอบด้วย

- 2.2.1 การรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.2.2 การนำหลักสูตรไปใช้
- 2.2.3 การจัดการเรียนการสอน
- 2.2.4 การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน
- 2.2.5 การใช้สถานที่ที่ใช้สอนและฝึก
- 2.2.6 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร
- 2.2.7 การจัดบริการแนะแนว
- 2.2.8 การนิเทศและติดตามผล

2.3 การติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

นักศึกษาวิชาทหาร ประกอบด้วย

- 2.3.1 การเตรียมการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.3.2 การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

2.4 ปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

ประกอบด้วย

- 2.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

2.4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา วิชาทหาร สามารถนำไปปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร นักศึกษาวิชาทหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้สอนนักศึกษาวิชาทหาร นำไปปรับปรุงพัฒนาวิธีการเรียนการสอนนักศึกษาวิชาทหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องจากกรมการรักษาดินแดน สำหรับใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และในสถาบันอื่น ๆ ให้เหมาะสมและมีคุณภาพต่อไป

คำถามที่ตองการคำตอบ

สภาพในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติมีวิธีการดำเนินการอย่างไร และมีปัญหาอะไรในประเด็นต่อไปนี้

1. การเตรียมการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
2. การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
3. การติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษา

วิชาทหาร

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียน

มัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร การดำเนินการเกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหาร และการติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร นักศึกษาวิชาทหาร

หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง หลักสูตรวิชาทหารซึ่งกระทรวง กลาโหมกำหนดให้นักศึกษาวิชาทหารฝึกอบรม

นักศึกษาวิชาทหารหมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย กระทรวงกลาโหม และอยู่ในระหว่างฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และใช้คำย่อว่า "นศท." (ระเบียบกรมการรักษาดินแดน , 2528)

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนหลักสูตรวิชาทหาร สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดกิจกรรม หมายถึง หัวหน้าหมวดผู้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง อาจารย์ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการปกครอง การฝึกนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียน (หรือ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร)

ผู้บริหารกิจการนักศึกษาวิชาทหาร กรมการรักษาดินแดน หมายถึง เจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากกรมการรักษาดินแดน ให้เป็นผู้วางแผนและดำเนินการบริหาร กิจการนักศึกษาวิชาทหาร

ผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร หมายถึง เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจาก กรมการรักษาดินแดน ให้เป็นผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาในการดำเนินการเกี่ยวกับการ ใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

กรุงเทพมหานคร โดยวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด กิจกรรมนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร นักศึกษาวิชาทหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 91 โรงเรียน และผู้บริหารกิจการนักศึกษาวิชาทหาร (กรมการรักษาดินแดน) ผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร กรมการรักษาดินแดน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวนโรงเรียนละ 2 คน
รวมทั้งสิ้น 182 คน

1.2 หัวหน้าหมวดกิจกรรมนักเรียน จำนวนโรงเรียนละ 1 คน
รวมทั้งสิ้น 91 คน

1.3 อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร จำนวนโรงเรียนละ 1 คน
รวมทั้งสิ้น 91 คน

1.4 ผู้บริหารกิจการนักศึกษาวิชาทหาร กรมการรักษาดินแดน ซึ่งมาจาก กองกำลังพล กองยุทธการและการข่าว กองส่งกำลังบำรุง กองโครงการและงบประมาณ กองการศึกษา กองการฝึก กองกิจการพลเรือน รวมทั้งสิ้น 50 คน

1.5 ผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งรับผิดชอบเป็นหัวหน้าแต่ละวิชาสำหรับ นักศึกษาวิชาทหารแต่ละชั้นปี จำนวนวิชาละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 57 คน

1.6 นักศึกษาวิชาทหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 23,691 คน สุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 596 คน แล้วคิดจำนวนร้อยละตามนักศึกษาวิชาทหารทุกชั้นปี ดังนี้

นักศึกษาวิชาทหารชาย	ปีที่ 1	จำนวน	9,351 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	153 คน
นักศึกษาวิชาทหารชาย	ปีที่ 2	จำนวน	7,413 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	121 คน
นักศึกษาวิชาทหารชาย	ปีที่ 3	จำนวน	6,424 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	105 คน
นักศึกษาวิชาทหารหญิง	ปีที่ 1	จำนวน	181 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	78 คน
นักศึกษาวิชาทหารหญิง	ปีที่ 2	จำนวน	202 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	87 คน

นักศึกษาวิชาทหารหญิง ปีที่ 3 จำนวน 120 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 52 คน
 กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 596 คน
 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 1,067 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open - ended) ซึ่งแยกออกเป็น 5 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดกิจกรรม ซึ่งมีข้อความ 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการ

การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการ
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็น
แบบสำรวจรายการและแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งมีข้อคำถาม 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และ
การติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
นักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และ
แบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การเตรียมการ การดำเนินการ
และการติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารกิจการนักศึกษาวิชาทหาร
กรมการรักษาดินแดน มีข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และ
การติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
นักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและ
แบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการ
การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการดำเนินการ
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามสำหรับผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหารจากกรมการรักษาดินแดน
ซึ่งมีข้อคำถาม 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมี
ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และ
การติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
และแบบปลายเปิด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการ การดำเนินการ
และการติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
และแบบปลายเปิด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่รับคำตอบตรงเป้าหมาย ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

- 3.1 ศึกษาการจัดกิจกรรมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร เอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 สัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้า
หมวดกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาวิชาทหาร นักศึกษาวิชาทหาร ผู้บริหารกิจการ
นักศึกษาวิชาทหาร และผู้ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จากกรมการรักษาดินแดน เพื่อทราบ
ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
- 3.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่าง 5 ฉบับ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
และนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหลักสูตร และผู้ใช้หลักสูตรตรวจสอบความสมบูรณ์
และความตรง (Validity) ของเครื่องมือ
- 3.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.5 นำเครื่องมือไปใช้กับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปส่งและเก็บข้อมูลโดยใช้บริการไปรษณีย์ และด้วยตนเองบางส่วน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้คาร์ยอละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร วิเคราะห์โดยใช้คาร์ยอละ

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร วิเคราะห์โดยใช้คาร์ยอละ

6. การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นตอนของการเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่าด้วยการจัดกิจกรรมนักเรียนความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ประวัติความเป็นมาของนักศึกษาวิชาทหาร คุณลักษณะ คุณสมบัติของนักศึกษาวิชาทหาร ระเบียบ หลักสูตรการฝึกการปกครองบังคับบัญชา สิทธิที่ได้รับ การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การวางแผน การประสานงาน การเตรียมบุคลากร การจัดการเรียนการสอน การเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมสื่อ การเตรียมสถานที่ การแนะแนว การวัดผลประเมินผล การนิเทศติดตามผล การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา การปิด - เปิดสถานศึกษา บุคลากรภายในโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่ตามระเบียบกรมการรักษาดินแดน การสอบการฝึก การจัดครูฝึก การบำเพ็ญ

สาธารณประโยชน์ สิ่งที่มีการรักษาดินแดนกวัดกัน และเพ่งเล็งเป็นพิเศษ งานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวม
ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน
คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบ
สอบถามนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการ
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร นำเสนอใน
รูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการ
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร นำเสนอใน
รูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
รายการอ้างอิง ภาคผนวก